ədalət.- 2022.- 10 sentyabr.- S.6.

Ramiz Məmmədzadə ilə...

Yazdığım yazı

Bizə verilən ömür həyatımızın həm ölçüsüdü, həm çəkisidi, həm tutumudu, həm də ifadəsi. Yəni biz nə qədər yaşayırıqsa, o qədər də söylədiyim cizgiləri özümüzdə əks etdiririk. Bir az da xırdalasam onda deyə bilərəm ki, ömrümüzün ölçüsü yaşadığımız illər, çəkisi bu ömrün özümüzə, çevrəmizə, millətimizə, bütövlükdə insanlığa verdiyi töhfə, tutumu bizim cəmiyyətdəki yerimiz, ifadəsi isə xatirələrimizdi. Deməli, bütün bunların toplum halında bir insanda, daha dəqiq onun ömründə cəmlənməsi Tanrı işidi. Yaradan boynumuza bu haqqı, bu missiyanı qoyub. O ki, qaldı onun icrasına, gerçəkləşdirilməsinə, reallaşdırılmasına, bu, artıq hər kəsin gücündən, qabiliyyətindən, istedadından və nəhayət bütövlükdə adamlığından asılıdı. Ona görə də ,sonda bəzi adamlar evdən gedir, bəziləri də eldən.

Bu, müdrik deyim özü-özlüyündə hər şeyi ifadə edir və mən də kitab rəfimin qarşısında dayanıb düşüncələrə dalanda köməyimə ağsaqqal şairimiz, dəyərli ziyalımız, köklü qarabağlımız Ramiz Məmmədzadə çatdı. Əlimi uzadıb götürdüyüm kitabın adı da çox maraqlı idi.

Ramiz Məmmədzadənin 2014-cü ildə işıq üzü görmüş və "Qarabağımızın şair oğlu Əbülfət bəyə müəllifdən" avtoqrafı ilə bağışladığı "Ümid kitabı" həm tərtibatı, həm də dəyəri ilə mənə çox əzizdi. Elə açıb oxuduğum ilk şeir də məni çəkib uzaqlara, xatirələrə apardı.

Özüm də bilmədən öncə söylədiyim eldən gedən insanları düşündüm, onların həyatdakı yerini, izini gözümün önünə gətirdim. Bax, bu duyğuların içərisində Ramiz müəllimin səsini eşitdim:

O nəydi, düşmüşdüm bəxtiyarlığa...
O kimdi ağlımı aldı da getdi...
Ürəyim az qaldı yerindən çıxa,
Bu da bir sevdalı haldı da, getdi...

Doğurdan da bizim hər bir halımız, hər bir ovqatımız istər vüsalımız olsun, istər həsrətimiz bir an çəkir. Amma onun ağrısı, onun izi, fəsadları, yaşantıları ömrümüzə hopur və biz "O nəydi" deyə-deyə qalırıq.

Həmin o anda da kökləndiyimiz duyğular ya bizi sakitləşdirir, ya daha da kövrəldir, ya da içimizdən qopan "ah"la özümüz-özümüzü yola veririk. Baxmayaraq ki, bu yazdıqlarım, bu ifadə etdiklərim ötəri deyil.

Bunu mən elə Ramiz müəllimin həmin şeirinin işığında pıçıldadığım misralarımda da əks etdirməyə çalışmışam. Yazmışam ki:

Ağrıyan qəlbimi xatirələrim,
Bükdü göz yaşına, layla oxudu...
Mənə bir içim su gətirən əlin -
Dönüb son ümidə çiçək qoxudu...

Hə, görürsünüzmü, xatirələr bizlərə nələri yaşadır, nələri təkrar çəkdirir. Bu təkrar hardasa ömrün çarxının geri fırlanması deyil, əksinə o geridə qalanı çəkib bugünümüzə gətirməsidi. Sadəcə olaraq burda an məsələsi var. Biz o anı tuta biləndə bir də görürük ki, bu anın içində keçmişi yaşadıq, itirdiyimizi, xatırladığımızı ömrümüzdə yenidən sərgilədik və bizim duyğusallığımız da bu nöqtədə misraları bir-birinin ardınca düzdü. Qələmkağızla, kağız da ürəklə həmsöhbət oldu. Sonda bu misralar gəldi dünyaya:

Məndən betərlərə baxıb dözürdüm
Hər gələn qovğaya ta müntəzirdim.
Bəxtimi yazmağa qələm gəzirdim ,
Bir quş lələyindən saldı da, getdi...

Yəqin diqqət yetirdiniz. Ramiz Məmmədzadə mənim düşüncələrimi özünün şair qüdrəti ilə elə ifadə edib ki, sanki ürəyimi oxuyub, ruhumun cizgilərini kənardan izləyib və nəticədə də onun çox uğurlu və məntiqi fikri dörd bənddə özünü təsdiq edibdi. Bizim hamımız təbii olaraq dözməyə, bir az da səbirli olmağa üstünlük vermişik. Düşünmüşük ki, sabah bu gündən daha yaxşı olacaq.

Amma bu düşüncələr bəzən daşa dəyəndə, onda elə mənim... İndi yazacağım misralar hardasa ötəri bir təsəlliyə çevrilir. Yəqin ki, diqqət yetirsəniz mənimlə həmfikir olacaqsınız:

Ömründə, günündə olan bu bəndə,
Düşübdü eşq adlı açılmaz bəndə!
Sənə danışıram, dinləyib sən də -
Deyirsən, gördüyüm köhnə yuxudu...

Bir halda ki, özünü həsr edirsən, özünü oda-közə vurursan və rahatlığını, dincliyini heç nə düşünmədən, nəzərə almadan, qarşına hansısa bir məqsəd qoymadan fəda edirsən, cavabında da gözlədiyinin heç tozunu da ala bilmirsən... Onda yaşam mənasını itirir, ümid təkcə daşa dəymir, həm də ölür. Amma xoşbəxt o kəsdir ki, onun iç dünyasının işığı hər gün daha da gurlaşır və o işıq düşdüyü nöqtələrdə həqiqi mənada sevinclə, şəfqətlə, hörmətlə, sayqıyla qarşılanır. Bax, onda həyat, yaşam mənalı olur. Baxmayaraq ki, heç nə əbədi deyil. Bu əbədi olmayanın biri də elə varlıq olaraq insandır! Ramiz Məmmədzadə də həmin nöqtəyə toxunaraq bir kövrək notla, bir səmimi, həm də yadda qalan pıçıltı ilə yazır:

Qolumu qaldırıb asıldım sözdən,
Bir ovuc dən umdum sünbüllü düzdən.
Kimsə deyəsimi heyf Ramizdən
Getdi...
Gedər-gəlməz yoldu da, getdi...

Hə, biz ömrümüzün ölçüsündən, illərindən asılı olmayaraq, arxaya baxmalı, dünəndə qalanları xatırlamağı bacarırıq. Təbii ki, bunu bacaran insan sabahını da dəyərləndirə bilir. Bu məqamda Ramiz müəllimin söylədiyi "Kimsə deyəsimi heyf Ramizdən Getdi...Gedər-gəlməz yoldu da, getdi..." - birmənalı, həm də çox sanballı fikir adamın ürəyini sirkələyir, içində od qalayır və öz-özünə (təbii ki, burda söhbət məndən gedir - Ə.M.) o da deyir. Görəsən mənim arxamca da kimsə "heyf" deyəcəkmi. Göz yaşı tökən, xatirələr söyləyən tapılacaqmı?!

Mən bu ağrılı sualların məntiqi cavabını bilirəm. Ən azından ailə var, uşaq var...

Amma Ramiz Məmmədzadənin birmənalı şəkildə söylədiyi GETDİ! - təkcəailə- uşağa deyil, əslində hamıya aiddi. Və hamının da hara necə gedəcək, onu bir Allah bilir.

Mən isə indiki anda ustadıma qoşulub deyirəm:

Didir baxışını bir tikan kolu,
Asılır havadan uzanan qolu.
Yetişir mənzilə cığırı, yolu -
Gedən Əbülfətdi, qalan ruhudu.

Bəli, budur həyat, budur yaşam, budur insanın "ol"dan "öl"ə olan məsafəsi. Amma məsafədən asılı olmayaraq xatırlanmaq, anılmaq iz qoymaq özünə, ömrünə, torpağına dəyər verənlərin işidir. Bax, elə ağsaqqal şair, qardaşım, dostum Ramiz Məmmədzadənin məni də özünə qoşan "Kimsə deyəsimi" şeiri ruhumu təbdən-təbə, haldan-hala saldı. Ortada isə elə bu yazı qaldı - Ramiz müəllimlə birlikdə yazdığım yazı!

Əbülfət MƏDƏTOĞLU